

รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital

1. ตัวชี้วัดที่ 1.5 ร้อยละของโรงพยาบาลที่พัฒนานามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital
2. หน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ 6
3. แนวทางการประเมิน/หลักฐาน

Assessment

3.1 มีรายการข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นในการกำหนดนโยบาย

กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุขตามนโยบายการปฏิรูปประเทศไทยของรัฐบาล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พฤติกรรมสุขภาพประชาชนที่ทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมากขึ้น โรคติดต่ออุบัติใหม่/อุบัติซ้ำการบาดเจ็บจากการจราจร การคุ้มครองผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพที่รวมพลังสังคมเพื่อประชาชนสุขภาพดี มีเป้าหมายให้ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน โดยพัฒนาความเป็นโรค 4 ด้าน ได้แก่

1. การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (PP&P Excellence)
2. ระบบบริการ (Service Excellence)
3. การพัฒนานคน (People Excellence)
4. ระบบบริหารจัดการ (Governance Excellence)

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค (PP&P Excellence) ได้กำหนดการดำเนินงานเพื่อดูแลสิ่งแวดล้อมภายใต้โครงการ GREEN & CLEAN Hospital โดยโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะต้องเป็นโรงพยาบาลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน และยกระดับโรงพยาบาลไปสู่การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน

3.1.1 ข้อมูลผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี

ปี	โรงพยาบาล ทั้งหมด (แห่ง)	โรงพยาบาล ที่ผ่านเกณฑ์ (แห่ง)	ร้อยละ	โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์			
				ระดับพื้นฐาน (แห่ง)	ระดับดี (แห่ง)	ระดับดีมาก (แห่ง)	ระดับดีมาก Plus (แห่ง)
2561	79	79	100	18	36	25	-
2562	79	79	100	12	19	24	19
พ.ย. 2562 - ปัจจุบัน	79	79	100	79	70	53	26

จากตารางที่ 1 การดำเนินงาน 3 ปี ที่ผ่านมตั้งแต่ปี 2561 – ปัจจุบัน พบว่า โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 6 ทั้งหมด 79 แห่ง ผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับพื้นฐานได้ร้อยละ 100 ทั้ง 3 ปี ,ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 88.61 ,ระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 67.09 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus ร้อยละ 32.91 จะเห็นได้ว่าทุกโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญและมีมุ่งมั่นในการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้นทุกปี

3.1.2 ผลการประเมินรายจังหวัด

จังหวัด	โรงพยาบาล ทั้งหมด (แห่ง)	โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์			
		ระดับพื้นฐาน (แห่ง)	ระดับดี (แห่ง)	ระดับดีมาก (แห่ง)	ระดับดีมากPlus (แห่ง)
ชลบุรี	15	15	15	13	8
สมุทรปราการ	8	8	7	6	5
ระยอง	9	9	6	4	5
จันทบุรี	12	12	12	7	3
ตราด	7	7	7	5	3
ฉะเชิงเทรา	11	11	8	6	3
ปราจีนบุรี	7	7	6	5	1
สระแก้ว	10	10	9	7	1

จากตารางการดำเนินการแยกรายจังหวัด พบว่า จังหวัดชลบุรีมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีมากจำนวน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.67 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.33 พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.50 ระดับดีมากจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.50 จังหวัดระยองมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระดับดีมากจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.75 จังหวัดจันทบุรีมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีมากจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.33 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25 จังหวัดตราดมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีมากจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.14 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.85 จังหวัดฉะเชิงเทรามีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.72 ระดับดีมากจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.54 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.27 จังหวัดปราจีนบุรีมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 ระดับดีมากจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.14 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.28 จังหวัดสระแก้วมีโรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานจำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับดีจำนวน 9 แห่ง คิดเป็น

ร้อยละ 90 ระดับดีมากจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plusจำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10

ทำเนียบผู้รับงาน GREEN & CLEAN Hospital

จังหวัด	ชื่อ-สกุล ผู้รับผิดชอบงาน	ตำแหน่ง	เบอร์โทรติดต่อ
ชลบุรี	นายมานพ เชื้อมทอง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	081 834 3811
	นางสาวสุภมาศ นาคสุทธิ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	081 556 2932
ฉะเชิงเทรา	นายพีระพล ต่วนภูษา	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	089 750 5899
	นางสาววนิดา ปินตา	พนักงานช่วยเหลือคนไข้	084 352 9589
ระยอง	นายภูวนารถ หมู่พยัคฆ์	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	091 010 9803
	นายธรรมบุญ อัจริยะเมต	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	086 308 2905
สมุทรปราการ	นางวลัยพรรณ สัมฤทธิ์วัฒนาสัย	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	085 980 4202
	นางสาวพรไพริน พรมวาท	เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน	091 003 6432
จันทบุรี	นายองอาจ เอี่ยมสาอังก์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	086 401 5591
	นางสุดใจ เอี่ยมสาอังก์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	
ปราจีนบุรี	นางสาวอัจจิมา วงศ์ษา	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	087 875 6743
	นางสาวสุรีพร เสี่ยงใส	เจ้าพนักงานเภสัชกรรมชำนาญงาน	
ตราด	นายธานี เพ่งนุเคราะห์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	
	น.ส.บุศรา เสริมสุข	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ.	081 864 2257
สระแก้ว	นายนพดล ทาทิตย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	
	นายเอกชัย หอมชื่น	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	083 043 4770

3.2 มีความรู้ มีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อน GREEN & CLEAN Hospital ทั้งในระดับศูนย์เขต และระดับจังหวัด

3.3 มีรายงานผลการวิเคราะห์ จากผลการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital เทียบกับค่าเป้าหมายใหม่ ปี 2563 พบว่า

- จังหวัดที่ไม่ผ่านการประเมินตามที่ระดับดีตามเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

- จังหวัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ระดับดีมากตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

- จังหวัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ระดับดีมากPlus ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

โดยต้องมีการผลักดันให้ได้ตามค่าเป้าหมายเป็นรายจังหวัด โดยมีโอกาสพัฒนาเพื่อก้าวสู่ระดับสูงขึ้นไป และการรักษาระดับคุณภาพให้คงอยู่ ดังนี้

ระดับพื้นฐาน ได้แก่ ด้านโครงสร้างด้านพื้นฐาน ,การกำหนดนโยบายของผู้บริหาร ,การทำงานเป็นทีม ,ห้องส้วมใน IPD/OPD ,โรงครัว รวมไปถึงระบบบำบัดน้ำเสียที่มีระบบประสิทธิภาพลดลงตามอายุ

ระดับดี ได้แก่ การผลักดันให้เกิดชุมชนต้นแบบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Active Community) และนวัตกรรม GREEN เพื่อก้าวสู่ระดับดีมาก

ระดับดีมาก ได้แก่ การผลักดันการดำเนินงานนโยบายโรงพยาบาลอาหารปลอดภัยร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่และการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมระดับเริ่มต้นพัฒนาขึ้นไป การส่งตรวจอาหารจากโรงครัวโดยวิธีMPNโรงพยาบาลหลายแห่ง ยังไม่สามารถดำเนินการตรวจทางห้องปฏิบัติการเองได้ ปัญหาเรื่องอาหารปลอดภัย(food safety) ในโรงพยาบาลเช่น เครื่องล้างจาน หรือเครื่องอบจาน เพื่อก้าวสู่ระดับดีมากPlus

ระดับดีมากPlus ได้แก่ การผลักดันให้กรมวิชาการที่เป็นหลักเกี่ยวข้องในการประเมินและการขับเคลื่อน GREEN & CLEAN Hospital ระดับดีมากPlus ในประเด็นที่เพิ่มเข้ามา คืออาหารปลอดภัย และการบริการอาชีวเวชศาสตร์ เป็นหลักในการประเมินระดับดังกล่าว ปัญหาเรื่องการนำองค์กรของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการดำเนินงานและการให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีมของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล การบูรณาการกับเครือข่ายในการทำงานจากหลายๆภาคส่วน เช่น หน่วยงานราชการ ท้องถิ่น สถานประกอบการ เอกชน และชุมชน เพื่อผลักดันการดำเนินงานนโยบายโรงพยาบาลอาหารปลอดภัยและอาชีวเวชศาสตร์ การขับเคลื่อนการดำเนินงานต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงคุณภาพและวางแผนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

การพัฒนาสู่ระดับ ดีมาก Plus นั้น หน่วยบริการมีโอกาสพัฒนาในเรื่อง พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และเครื่องมือในการดำเนินงานด้านอาชีวเวชศาสตร์และอาหารปลอดภัย การขยายภาคีเครือข่ายในการทำงานจากหลายภาคส่วน ในส่วนด้านอาชีวเวชศาสตร์ หน่วยบริการส่วนใหญ่ได้ดำเนินงานครอบคลุม เนื่องจากอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรมของประเทศจึงมีพื้นฐานในการพัฒนาที่ดี แต่การเชื่อมโยงสู่ชุมชนมีการเฝ้าระวังและคืนข้อมูลสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ในส่วนด้านอาหารปลอดภัยเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องเร่งขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ แม้มีการดำเนินงานอาหารปลอดภัยอย่าง

ต่อเนื่องมาแล้ว และมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามเกณฑ์อาหารปลอดภัยและเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital ระดับดีมาก Plus ยังมีบางส่วนที่เหลื่อมกันอยู่ การมีผู้ประสานงานที่ชัดเจนในการดำเนินงาน จะทำให้การประเมินและการพัฒนาของโรงพยาบาลGREEN ด้านอาหารปลอดภัย มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Advocate/Intervention (รายงานผลการวิเคราะห์ และความรู้จาก Assessment)

การขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรม GREEN & CLEAN Hospital ผ่านการตรวจราชการของคณะตรวจราชการเขต 6 คณะกรรมการอาหารปลอดภัยระดับเขต คณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยระดับเขต และคณะกรรมการสาธารณสุขระดับจังหวัด

วิเคราะห์สถานการณ์

ข้อมูลระดับประเทศ รายงานผลการตรวจราชการรอบ 12 เดือนปีงบประมาณ 2562 กรมอนามัย ณ วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2562

1. พัฒนอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital + การบูรณาการหน่วยงานภายในกระทรวง
2. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 100
3. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100
4. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 70.68
5. โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus อย่างน้อยจังหวัดละ 1 แห่ง

สถานการณ์ระดับเขต

เขตสุขภาพที่ 6 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ตราด สระแก้ว และจันทบุรี พบว่า มีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 79 แห่ง ได้แก่ รพศ. 6 แห่ง รพท. 8 แห่ง รพช. 59 แห่ง และรพ.สังกัดกรมวิชาการ 6 แห่ง

ในปี 2562 ได้กำหนดค่าเป้าหมายร้อยละของโรงพยาบาลที่พัฒนามีสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ Green & CLEAN Hospital ไว้ ดังนี้

- 1.1 รพ.ผ่านเกณฑ์ฯ ระดับดีมากขึ้นไปร้อยละ 40
- 1.2 รพ.ผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus อย่างน้อยจังหวัดละ 1 แห่ง

พบว่า โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 6 ทั้งหมด 79 แห่ง ผ่านเกณฑ์GREEN & CLEAN Hospital ในระดับ พื้นฐานได้ร้อยละ 100 ระดับดี ร้อยละ 20.05 ระดับดีมาก ร้อยละ 30.38 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus ถึง 19 แห่ง แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการพัฒนาตนเองของโรงพยาบาลแต่ละแห่งในการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

ในปี 2563 ได้กำหนดค่าเป้าหมายร้อยละของโรงพยาบาลที่พัฒนามั้ยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ Green & CLEAN Hospital ไว้ ดังนี้ ร้อยละของโรงพยาบาลที่พัฒนามั้ยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ Green & CLEAN Hospital

1.1 รพ.ผ่านเกณฑ์ฯ ระดับดีมากขึ้นไปร้อยละ 75

1.2 รพ.ผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus ร้อยละ 30

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2561 – ปัจจุบัน)

ปี	โรงพยาบาล ทั้งหมด (แห่ง)	โรงพยาบาล ที่ผ่านเกณฑ์ (แห่ง)	ร้อยละ	โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์			
				ระดับพื้นฐาน (แห่ง)	ระดับดี (แห่ง)	ระดับดีมาก (แห่ง)	ระดับดีมาก Plus (แห่ง)
2561	79	79	100	18	36	25	-
2562	79	79	100	12	19	24	19
พ.ย. 2562 - ปัจจุบัน	79	79	100	79	70	53	26

จากตารางที่ 1 การดำเนินงาน 3 ปี ที่ผ่านมตั้งแต่ปี 2561 – ปัจจุบัน พบว่า โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 6 ทั้งหมด 79 แห่ง ผ่านเกณฑ์GREEN & CLEAN Hospital ในระดับพื้นฐานได้ร้อยละ 100 ทั้ง 3 ปี ระดับดีขึ้น ร้อยละ 88.61 ระดับดีมากขึ้นไป ร้อยละ 67.09 และผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก Plus ร้อยละ 32.91

โดยในรายจังหวัดมีจังหวัดที่ไม่ผ่านการประเมินตามที่ระดับดีตามเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว จังหวัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ระดับดีมากตามเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว จังหวัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่ระดับดีมาก Plus ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว ที่ต้องมีการผลักดันให้ได้ตามค่าเป้าหมาย

ปัญหาและช่องว่าง (Gap) ในการพัฒนา GREEN & CLEAN Hospital

ระดับพื้นฐาน มีปัญหาโครงสร้างด้านพื้นฐาน เช่น การกำหนดนโยบายของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีม ห้องส้วมใน IPD/OPD โรงครัว รวมไปถึงระบบบำบัดน้ำเสียที่มีระบบประสิทธิภาพลดลง

ระดับดี ขาดการผลักดันให้เกิดชุมชนต้นแบบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Active Community) และการสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับ GREEN

ระดับดีมาก ขาดผลักดันการดำเนินงานนโยบายโรงพยาบาลอาหารปลอดภัยร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมระดับเริ่มต้นพัฒนาขึ้นไป การส่งตรวจอาหารจากโรงครัว

โดยวิธีMPNโรงพยาบาลยังไม่ได้ดำเนินการตรวจทางห้องปฏิบัติการได้ ปัญหาเรื่องอาหารปลอดภัย(food safety) ในโรงพยาบาล

ระดับดีมากPlus ความไม่ชัดเจนของกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องในการประเมินและเป็นหลักในการขับเคลื่อน GREEN & CLEAN Hospital ระดับดีมากPlus

ปัญหาเรื่องการนำองค์กรของผู้บริหารในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีม

บทวิเคราะห์ Gap และผลกระทบความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

การพัฒนาสู่ระดับดีมาก โรงพยาบาลระดับดี ต้องมีการบูรณาการกับเครือข่ายในการทำงานจากหลายๆ ภาควิชา เช่น หน่วยงานราชการท้องถิ่น สถานประกอบการ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อผลักดันการดำเนินงาน GREEN ในชุมชน การขับเคลื่อนการดำเนินงานต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงคุณภาพและวางแผนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาบุคลากรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

การพัฒนาสู่ระดับ ดีมาก Plus หน่วยบริการมีโอกาสนำศักยภาพเจ้าหน้าที่และเครื่องมือในการดำเนินงานด้านอาชีวเวชศาสตร์และอาหารปลอดภัย การขยายภาคีเครือข่ายในการทำงานจากหลายภาคส่วน ในส่วนด้านอาชีวเวชศาสตร์นั้น หน่วยบริการส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรมของประเทศได้ดำเนินงานครอบคลุม และมีพื้นฐานในการพัฒนาที่ดี มีการเชื่อมโยงสู่ชุมชนมีการเฝ้าระวังและคืนข้อมูลสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ส่วนด้านอาหารปลอดภัยนั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องเร่งขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ แม้มีการดำเนินงานอาหารปลอดภัยมาอย่างต่อเนื่อง และมีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามเกณฑ์อาหารปลอดภัยและเกณฑ์ของ GREEN & CLEAN Hospital ระดับ ดีมากPlus นั้น ยังมีเกณฑ์ประเมินบางส่วนที่หลวมเกินไป การมีผู้ประสานงานที่ชัดเจนในเกณฑ์การดำเนินงานดังกล่าว จะทำให้การประเมินและการพัฒนาของโรงพยาบาลGREEN ด้านอาหารปลอดภัย มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความรู้ที่ใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital

ในการพัฒนาตนเองของโรงพยาบาลเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน GREEN & CLEAN Hospital ได้มีถ่ายทอดและให้ความรู้ในด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการมูลฝอยทุกประเภท ทั้งมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาล ตั้งแต่ระดับผู้บริหารของโรงพยาบาลที่จะต้องมีนโยบายการจัดการมูลฝอยภายในโรงพยาบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการรวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงพยาบาล นโยบายการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ควรมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อตั้งแต่แหล่งกำเนิด โดยนำหลักการ 3Rs มา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร และต้องเข้าใจถึงกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยโรงพยาบาลต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการมูล

ฝอยติดเชื้อมีอย่างถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นรูปแบบเดียวกัน
ทั้งโรงพยาบาล

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน เพียงพอ และปลอดภัย เนื่องจากโรงพยาบาลเป็นศูนย์กลางการให้บริการ
สุขภาพอนามัยแก่ประชาชน ทั้งประชาชนที่ป่วยเป็นโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก จึงทำ
ให้มีผู้ป่วยและญาติมาใช้บริการห้องส้วมในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องมีการควบคุมดูแลเพื่อไม่ให้ส้วม
กลายเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคไปสู่ประชาชนและผู้เข้ามาใช้บริการ โดยจะต้องมีการจัดการห้องส้วมให้ได้
มาตรฐานทั้งเรื่องความสะอาด เพียงพอ และปลอดภัย ตามเกณฑ์

การจัดการด้านพลังงาน เป็นการบริหารการใช้ทรัพยากรประเภทพลังงานภายในโรงพยาบาลอย่างมี
ประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่โรงพยาบาลตั้งไว้ โดยใช้มาตรการประหยัด เช่น การประหยัดไฟฟ้า การ
ประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการใช้พลังงานอื่นทดแทน เช่น การผลิตก๊าซชีวภาพจากเศษอาหาร เศษผักผลไม้
หรือมูลฝอยอื่น ๆ

การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในโรงพยาบาลการ จัดอาคารสถานที่ภายใน
และอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับผู้บริการทุกกลุ่ม สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีต่อการรับ
บริการ การให้บริการ ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และสิ่งแวดล้อมภายนอก
โรงพยาบาลโดยจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความเหมาะสมต่อการรับบริการและความ
ปลอดภัยของผู้มารับบริการทุกกลุ่ม การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ภายนอกให้สวยงามเพิ่มพื้นที่สีเขียว สร้างความร่ม
รื่น ครอบคลุมถึงการจัดการของเสียต่าง ๆ ที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของโรงพยาบาล เช่น มูลฝอย น้ำเสีย
รวมถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรคที่สำคัญด้วย

การสุขาภิบาลอาหารและการจัดการน้ำบริโภคในโรงพยาบาล ความสะอาดและความปลอดภัยของ
อาหารที่จัดบริการให้กับผู้ป่วยในโรงพยาบาลและอาหารที่จำหน่ายในร้านค้าภายในโรงพยาบาล นับเป็นปัจจัยหนึ่ง
ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อสุขภาพของผู้ป่วย ญาติหรือประชาชนที่มาใช้บริการ และบุคลากรภายในโรงพยาบาล
ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการควบคุมดูแลสถานที่ประกอบอาหารสำหรับผู้ป่วยและร้านอาหารในโรงพยาบาล
ให้ได้มาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหาร เพื่อให้ผู้ป่วย ญาติหรือประชาชนที่มาใช้บริการและบุคลากรภายใน
โรงพยาบาลได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัย

ข้อเสนอเชิงนโยบาย จากการลงพื้นที่เยี่ยมเสริมพลังและการประเมินผล พบว่าโรงพยาบาลส่วนใหญ่
โดยเฉพาะโรงพยาบาลทั่วไป ไม่มีเครื่องล้างจาน หรือเครื่องอบจาน และการตรวจอาหารจากโรงครัวโดยวิธีMPN
ซึ่งเป็นหัวข้อหนึ่งในเกณฑ์การประเมินระดับดีมาก และดีมาก Plus ยกเว้นจังหวัดจันทบุรีที่โรงพยาบาล
พระปกเกล้าฯ สนับสนุนการตรวจอาหารจากโรงครัวโดยวิธีMPN เห็นควรสนับสนุนให้มีเครื่องล้างจานหรือ
เครื่องอบจานเพื่อการพัฒนาด้านสุขาภิบาลอาหาร และโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป สามารถสนับสนุนการ
ตรวจอาหารจากโรงครัวโดยวิธีMPN หรือสนับสนุนให้โรงพยาบาลชุมชนมาสารถตรวจการตรวจอาหารจากโรงครัว
โดยวิธีMPN ด้วยตัวเองได้ ตลอดจนจัดประชุมร่อยเรียงให้ผู้ผลิตวัตถุดิบอาหารปลอดภัย อาหารออร์กานิก มาพบ
กับผู้ซื้อวัตถุดิบและผู้บริโภคเพื่อแก้ปัญหาความต้องการอาหารปลอดภัย ตลอดจนสนับสนุนเครื่องมือการตรวจ

อาศัยสิ่งแวดล้อมพื้นฐานแก่โรงพยาบาลเพื่อใช้พัฒนางานด้านอาชีวเวชศาสตร์ ในส่วนระบบบำบัดน้ำเสียควรสนับสนุนระบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเดิม

มาตรการที่ควรกำหนด อบรมการตรวจวิเคราะห์อาหารจากโรงครัวโดยวิธีMPN ให้แก่โรงพยาบาลชุมชน การสร้างองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ควรกำหนดให้มีมาตรการในเรื่อง การอบรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการสาธารณสุข เกี่ยวกับ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อพ.ศ. ๒๕๔๕ , กฎกระทรวง "กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2555" ตามมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพรบ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นต้น

Intervention

3.4 มีแผนการลงประเมิน GREEN & CLEAN Hospital จากการจัดประชุมชี้แจงและประสานแผนการดำเนินงานให้กับภาคีเครือข่ายในเขตสุขภาพที่ 6 เพื่อให้ภาคีเครือข่ายทราบเป้าหมายและกระบวนการขับเคลื่อนอุปสรรคปัญหาที่ผ่านมา และแก้ไขการมีส่วนร่วมในการวางแผนการขับเคลื่อน

สัปดาห์ /เดือน	พฤษภาคม 2563	สัปดาห์ /เดือน	มิถุนายน 2563
1 (วันที่ 4-8)		1 (วันที่ 1-5)	จังหวัดฉะเชิงเทรา
2 (วันที่ 11-15)	จังหวัดสมุทรปราการ	2 (วันที่ 8-12)	จังหวัดจันทบุรี
3 (วันที่ 18-22)	จังหวัดสระแก้ว	3 (วันที่ 15-19)	จังหวัดระยอง
4 (วันที่ 25-29)	จังหวัดปราจีนบุรี	4 (วันที่ 22-26)	จังหวัดตราด
จังหวัดชลบุรี ลงพื้นที่ประเมิน เดือนกุมภาพันธ์			

3.5 มีแผนการตรวจเยี่ยมเสริมพลัง ขับเคลื่อนการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการ GREEN&CLEAN ของโรงพยาบาลมีการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล

3.6 มีการจัดประกวดนวัตกรรม GREEN และมอบรางวัล ในระดับจังหวัด และประกวดเวทีระดับเขต เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนในระดับประเทศ

3.7 มีการสนับสนุนเกียรติบัตรโรงพยาบาล GREEN&CLEAN

3.8 มีการสนับสนุนเกียรติบัตรโรงครัวโรงพยาบาล

3.8 มีการสนับสนุนเกียรติบัตรอาชีวเวชศาสตร์

3.9 มีการสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ เป็นวิทยากรด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำสะอาด ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมาย เอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อมัลติมีเดียที่เกี่ยวข้อง

Management

ใช้ กลยุทธ์ PIRAB ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital ประกอบด้วย

P : Partner ได้ขับเคลื่อนเครือข่ายระดับจังหวัดและหน่วยบริการภาครัฐทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญและร่วมกันพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน โดยเฉพาะการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

I : Invest เยี่ยมเสริมพลัง กระตุ้นให้เกิดการลงทุนโดยเฉพาะด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัจจัยที่เสี่ยงต่อสุขภาพของผู้ใช้บริการและผู้ใช้งานในสถานบริการ ตลอดจนชุมชนรอบข้าง

R : Regulate and Legislate กำหนดให้มีมาตรการในเรื่อง การอบรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการสาธารณสุข เกี่ยวกับ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อพ.ศ. ๒๕๔๕ , กฎกระทรวง "กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2555" ตามมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพรบ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นต้น

A : Advocate ชี้นำ ชูประเด็น และสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับให้ความสำคัญกับการพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการตรวจราชการของคณะกรรมการเขต6 คณะกรรมการอาหารปลอดภัยระดับเขต คณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยระดับเขต คณะกรรมการสาธารณสุขระดับจังหวัด และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

B : Build Capacity สนับสนุนให้พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกภาคส่วนให้สามารถพัฒนานโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงาน GREEN&CLEAN Hospital ทุกด้าน รวมทั้งการวิจัย การกระจายความรู้พัฒนา GREEN ลงสู่ชุมชนเพื่อให้เกิด GREEN Community